

"סיפורה של צנחנית" - מערך שיעור

- לפניך מערך שיעור מלווה לסרט "סיפורה של צנחנית". הסרט "סיפורה של צנחנית" מתאר את קורות חייה של חנה סנש, וקופץ בזמן מילדותה, העלייה לארץ והעבודה בקיבוץ, לתקופת שהותה בכלא בהונגריה.
- במערך זה מספר שאלות לדיון לאחר הצפייה בסרט או לאחר קראית תקציר קורות חייה של חנה סנש. ניתן לקיים שיח בעקבות כל השאלות או בעקבות חלקן. בסיום המערך דגשי הסברה לסיכום הדיון.

חנה סנש - קורות חיים:

- חנה סנש נולדה ב-17 ביולי 1921, י"א בתמוז תרפ"א בבודפשט שבהונגריה. במהלך ילדותה, סנש חוותה את הגזענות המתעצמת באירופה. וכשלמדה בבית ספר נוצרי קלוויניסטי לבנות ונבחרה למועצה הספרותית של בית הספר - נמנע ממנה למלא את התפקיד מסיבות אנטישמיות, מה שקירב אותה לרעיון הציוני.
- בשנת 1939, כשהייתה בת 18 בלבד, עלתה לבדה לארץ-ישראל. היא למדה שנתיים בבית הספר החקלאי לבנות בנהלל והצטרפה לקבוצת צעירים שהקימו את קיבוץ שדות ים. בתקופה זו גם הדריכה בקן קריית חיים של הנוער העובד והלומד.
- ב-1943 התנדבה לצבא הבריטי, והצטרפה לקבוצת צנחנים שנועדו לצנוח על אדמת אירופה, במסגרת המאבק בגרמניה הנאצית. ביוני 1944 חצתה סנש את הגבול להונגריה ונתפסה על ידי חיילים הונגרים. היא נשלחה לכלא בבודפשט, עיר הולדתה, שם נחקרה בעינויים. סנש הועמדה לדין בבית דין צבאי הונגרי באשמת ריגול ובגידה במולדת (מכיוון שנולדה בהונגריה) אך עוד לפני שהסתיים משפטה- הוצאה להורג ב-7 בנובמבר 1944 בגיל 23. היא נקברה בבית הקברות היהודי בבודפשט ובשנת 1950 הובאו שרידיה של חנה סנש לקבורה בהר הרצל בירושלים.
- סנש ניהלה יומן עד יומה האחרון, והייתה משוררת וכותבת. יצירותיה מוכרות בתרבות הישראלית גם כיום. חנה סנש הפכה לדמות סמלית בתרבות הישראלית, של אישה לוחמת ועובדת, וכסמל להגשמה ולגבורה.

שאלות לדיון:

- חנה סנש נולדה וגדלה בבודפשט. מה לדעתכם הוביל אותה לעלות לארץ ולעשייה ציונית?
- במשך זמן רב סנש חפצה בעלייה, וראתה את עצמה ואת עתידה קשורים לארץ ישראל. כשחיה בנהלל חנה סנש כתבה ביומנה:
"מטרת חיי, יעודי, הם שקושרים אותי לארץ, ברצוני לא לחיות סתם אלא למלא יעוד. אבל הן כל מי שחי כאן ממלא יעוד."
כיצד אתם מבינים את המשפט הזה מתוך יומנה של חנה? מהו ה"יעוד" עליו חנה סנש כותבת? כיצד אתם חושבים שאתם בחייכם ממלאים אחר יעוד ציוני?
- במכתבה לאחיה כתבה סנש:
"האם תאמין שיותר מרצון להרפתקה? יותר מרומנטיקה ילדותית... האם תבין? תרגיש? שלא יכולתי לעשות אחרת? שכך מוכרחה הייתי לעשות?".
מה אתם חושבים שהוביל את חנה סנש להתגייס לצנחני היישוב? מה היו ההשלכות של בחירה זו? האם לדעתכם סנש הייתה יכולה לבחור בדרך חיים אחרת?
- חנה סנש ידועה גם כמשוררת, אחד משיריה המוכרים של חנה סנש הוא "הליכה לקיסריה":

" אֵלִי, שְׁלֵא יִגְמַר לְעוֹלָם

הַחֹל וְהָיִם,

רְשָׁרוֹשׁ שֶׁל הַמַּיִם,

בְּרֵק הַשָּׁמַיִם,

תְּפִלַּת הָאָדָם. "

- כיצד אתם מבינים את השיר? למה לדעתכם חנה סנש מייחלת בשיר? האם לדעתכם הכתיבה של סנש מתחברת לעשייה הציונית שלה?

דגשים למפקד:

- "דווקא עכשיו אני לא מפסיקה לחשוב עליה, ארץ ישראל". משפט זה הופיע בתחילת הסרטון כאשר חנה סיפרה על התגברות האנטישמיות בהונגריה. השינויים באירופה הובילו את חנה סנש לעלות לארץ, מתוך תחושת ייעוד ושליחות.
- חנה סנש עלתה לארץ מתוך תחושת שליחות וציונות, וגם לאחר העלייה לארץ היא רצתה להמשיך ולתרום, ולכן לבסוף גם התגיסה לצנחני היישוב. חנה סנש פעלה מתוך **שייכות** לעמה ולארצה, **אחריות** להשפיע ככל יכולתה ומתוך תחושת **שליחות**. אנו יכולים לחשוב, כיצד הייעוד, השליחות והמחויבות שחשה חנה סנש ושהניעו אותה באים לידי ביטוי כיום.
- בשירה "ההליכה לקיסריה" באו לידי ביטוי תכונותיה של חנה סנש, אלו אותם הביאה בכתביה וגם פעלה על-פיהם: הקשר העמוק לארץ ישראל ואמונה באדם. חנה סנש פעלה בגבורה, מתוך רצון לתרום ולהשפיע, מתוך תחושת שליחות ואף מחויבות. אנו יכולים לקחת דוגמא מחנה סנש ומסיפורה ולחזק את רצוננו לתרום, לשפר את החברה הישראלית, ולהגן על אזרחיה.